

13-14. | 20
МАЈ | 13.

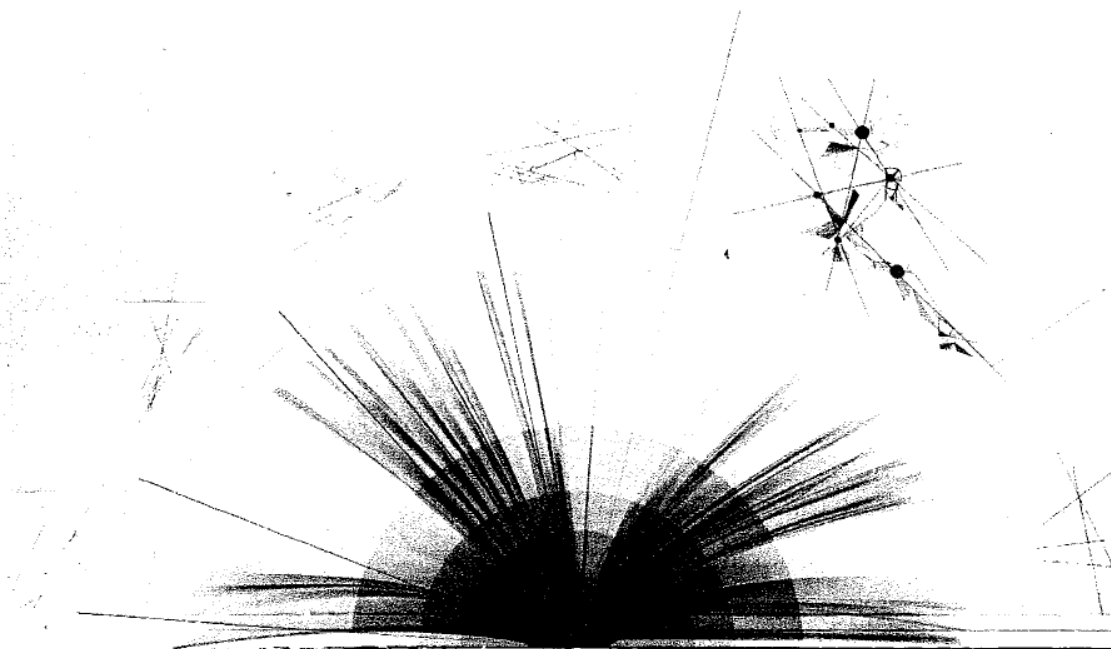
ВАСПИТНО - ОБРАЗОВНИ И СПОРТСКИ

ХОРИЗОНТИ

6. Међународна интердисциплинарна научно - стручна конференција

6th International interdisciplinary scientific professional conference

New Horizons in Education, Culture and Sports

ЗБОРНИК РАДОВА
Collected Papers

Србија, Суботица – Serbia, Subotica

10-11.
МАЈ 2013.

Висока школа струковних студија
за образовање васпитача и тренера - Суботица
College of Vocational Studies - Subotica
Vocational Training of Preschool Teachers
and Sport Trainers

6. Међународна интердисциплинарна научно - стручна конференција

Србија, Суботица

6th International interdisciplinary
scientific professional conference

**New Horizons in Education,
Culture and Sports**

Serbia, Subotica

ВАСПИТНО - ОБРАЗОВНИ И СПОРТСКИ

ХОРИЗОНТИ

Издавач / Published by

ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВАСПИТАЧА И ТРЕНЕРА, СУБОТИЦА /
College of Vocational Studies, Subotica
Vocational Training of Preschool Teachers and Sports Trainers

Организатор / Organized by:

Висока школа струковних студија за образовање васпитача и тренера Суботица
College of Vocational Studies, Subotica
Vocational Training of Preschool Teachers and Sports Trainers

Предшколска установа "Наша радост" Суботица
Preschool institution "Nasa radost" [Our Joy], Subotica

Главни и одговорни уредник / Editor-in-Chief

Др Веселин Бунчић / *Dr. Veselin Buncic*

Организациони одбор / Conference Editorial Board

Нада Лукић / *Nada Lukic*

Др Славољуб Хилченко / *Dr. Slavoljub Hilcenko*

Др Јово Радош / *Dr. Jovo Rados*

Славко Бабичков / *Slavko Babickov*

Међународни урџивачки одбор / International Editorial Board

Мр Давор Туба / *Davor Tuba M.Sc.*

Prof. Dr. Matjaz Duh / *Prof. Dr. Matjaz Duh*

Prof. Dr. Sc. Wojciech Walat / *Prof. Dr. Sc. Wojciech Walat*

Др Славољуб Хилченко / *Dr. Slavoljub Hilcenko*

Dr. Olga Decman Dobrnjić / *Dr. Olga Decman Dobrnjić*

Prof. Dr. Sc. Jasminka Zloković / *Prof. Dr. Sc. Jasminka Zlokovic*

Jozef Zentko / *Jozef Zentko*

Doc. Dr. Rolf Laven / *Assoc. PROF. Dr. Rolf Laven*

Др Ђорђе Нићић / *Dr. Djordje Nicin*

Др Јово Радош / *Dr. Jovo Rados*

Рецензенти / Reviewers

Prof. Dr. Sc. Wojciech Walat / *Assoc. PROF. Dr. Sc. Wojciech Walat*

Prof. Dr. Sc. Jasminka Zloković / *Assoc. PROF. Dr. Sc. Jasminka Zlokovic*

Лектор и коректор / Lecturer and Proof-reading

Бранко Медич / *Branko Medic*

Мр Јелена Ветро / *Jelena Vetro M.Sc.*

Др Војо Ковачевић / *Dr. Vajo Kovacevic*

Графички дизајн / Lay-out

Ненад Милаковић / *Nenad Milakovic*

Конференцију помогли / Conference Supported by

Министарство за науку Републике Србије / *Ministry of Science of Republic of Serbia*
Покрајински секретаријат за науку АП Војводине / *Department of Science of Autonomous Province of Vojvodina*
Општина Суботица / *The municipality of Subotica*

Штампа / Printing

"VISIONS", Subotica / "VISIONS", Subotica

**ЗБОРНИК РЕЗИМЕА СА 6. МЕЂУНАРОДНЕ ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНЕ
НАУЧНО-СТРУЧНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ:
ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ И СПОРТСКИ ХОРИЗОНТИ**

САДРЖАЈ:

РЕЧ ОРГАНИЗАТОРА	15
THE ORGANIZER'S ADDRESS	16
СЕКЦИЈА ИЗ ОПШТЕОБРАЗОВНЕ И ПЕДАГОШКЕ ОБЛАСТИ / EDUCATION & PEDAGOGY SECTION	17
E-LEARNING, THE „EURO - COINS AND BANKNOTES“ ANIMATED FILM Dr. Slavoljub Hilcenko	18
Е-УЧЕЊЕ, ЦРТАНИ ФИЛМ „ЕВРО - КОВАНИЦЕ И НОВЧАНИЦЕ“ Др Славољуб Хилченко	18
CONTEMPORARY GREEK FICTION FOR CHILDREN AND YOUTH Dr. Milutin Đuričković	23
САВРЕМЕНА ГРЧКА ПРОЗА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ Др Милутин Ђуричковић	23
DIDACTIC TOOL "КОСКАЛИСА" [MOVING CUBES] IN METHODOLOGY OF EARLY FOUNDATION STAGE OF MATHS CONCEPTS - FROM USE TO USE Dr. Slavoljub Hilcenko	31
ДИДАКТИЧКО СРЕДСТВО - "КОЦКАЛИСА" У МЕТОДИЦИ ПОЧЕТНОГ ФОРМИРАЊА МАТЕМАТИЧКИХ ПОЈМОВА - ОД ИДЕЈЕ ДО ПРИМЕНЕ Др Славољуб Хилченко	31
REVIEWING THE MATHS CONCEPT OF A SET - FROM MANIPULATION TO APPLICATION ON COMPUTERS Lidia Vukajlovic, Dr. Slavoljub Hilcenko	39
ОБРАДА ПОЈМА СКУПА ОД МАНИПУЛАЦИЈЕ ДО РАЧУНАРА Лидиа Вукајловић, др Славољуб Хилченко	39
VISUAL ART IN CHILDREN'S THEATRE INSPIRED BY FOLK ART IN PRIMARY EDUCATION IN SLOVAKIA Jozef Zentko, Miriam Uhrinova	44
VÝTVARNÁ TVORBA V DETSKOM DIVADLE INŠPIROVANÁ ĽUDOVÝM UMENÍM V PRIMÁRNOM VZDELÁVANÍ NA SLOVENSKU PaedDr. Miriam Uhrinová, PhD. – PaedDr. Jozef Zentko, PhD.	44
DIGITAL PAPERTRY (genesis, development, characteristics) Anica Pavlovic	48
ДИГИТАЛНО ЛУТКАРСТВО (генеа, развој, одлике) Аница Павловић	48
FACTORS OF DEVELOPMENT OF SELF-IMAGE OF PRESCHOOL AGED CHILDREN Mira Galic, Natasa Radulovic, Assistant Dr. Aleksandra Sindic	53
ЧИНИОЦИ РАЗВОЈА СЛИКЕ О СЕБИ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА Мира Галић, Наташа Радуловић, др. Александра Синдић	53
ДУХОВНИ ЖИВОТ ДАНАШЊЕГ ДРУШТВА Др Емеше Мате	54
SPIRITUAL LIFE OF THE CONTEMPORARY SOCIETY Dr. Emese Mate	54
Environmental Management System (ISO 14001) Dr. Zdravko Glušica, Full Professor, Dr. Ljiljana Jovanovic	57
СИСТЕМ ЕКОЛОШКОГ МЕНАџМЕНТА (ISO 14001) Др Здравко Глушица, ред. проф., др Љиљана Јовановић,	57

ОРГАНИЗАЦИОНЕ ПРОМЕНЕ У ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ОКОЛИНУ

Др Олга Деџман Добрњић, др Аленка Темелјотов-Салај

ENVIRONMENTAL IMPACTS ON ORGANIZATIONAL CHANGES OF EDUCATIONAL PROCESSES

Dr. Olga Dečman Dobrnjić, Dr. Alenka Temeljotov-Salaj

FICTION IN THE STORIES FROM THE COLLECTION *MARTIANS AND MICE* BY SLAVKO JANČIĆ

Jovanka Denkova

ФАНТАСТИКАТА ВО РАСКАЗИТЕ ОД ЗБИРКАТА *МАРСОВЦИ И ГЛУВЦИ* НА СЛAVKO ЈАНЧЕВСКИ

Јованка Денкова

“HAPPY DAY”

Natasa Stojic, Ksenija Stefkovic

СРЕЊАН ДАН

Наташа Стојић, Ксенија Штефковић

“REALM OF COLOR AND IMAGINATION” VISUAL ARTS

Sofija Peic Tukuljac – nursery school teacher, Livia Tricko Stantic – nursery school teacher

„ЦАРСТВО БОЈЕ И МАШТЕ“ ЛИКОВНО СТВАРАЛАШТВО

Софија Пеић Тукуљац - Васпитач, Ливија Тричко Стантић - Васпитач

INCLUSION OF PRESCHOOL CHILDREN IN THE ACTIVITIES OF SPORTS CLUBS IN KANJIZ

Dr. Josip Lepas, Sabolc Halasi, M.Sc.

УКЉУЧЕНОСТ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У РАД СПОРТСКИХ КЛУБОВА У КАЊИ

Др. Јосип Лепеш, мр. Саболч Халаши

IMPORTANCE OF GEOGRAPHY IN PRESCHOOL EDUCATION

Milovan R. Pecelj PhD, Milica Pecelj PhD, Jelena Pecelj-Purkovic, PhD, Dusica Pecelj MSc

ЗНАЧАЈ ГЕОГРАФИЈЕ У ПРЕДШКОЛСКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Милован Р. Пецељ, Милица Пецељ, Јелена Пецељ-Пурковић, Душица Пецељ

SOCIAL UPBRINGING INFLUENCE OF MASS MEDIA

Dr. sc. Irena Kiss

SOCIJALNO ODGOJNI UTJECAJ MEDIJA MASOVNE KOMUNIKACIJE

Dr. sc. Irena Kiss

The Needs of Children and the Needs of School – Inclusive Education of Children with Special Needs

Daniijela Djedović – pedagogy lecturer, Vera Djordjevic - defectologist

ПОТРЕБА ДЕЦЕ И ПОТРЕБА ШКОЛЕ - ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ ДЕЦЕ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

Данијела Ђедовић - Проф. педагогије, Вера Ђорђевић - дефектолог

INDIVIDUAL EDUCATION PLAN (IEP)

Vera Djordjevic, defectologist, Daniela Djedović, pedagogue

ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН (ИОП)

Вера Ђорђевић - дефектолог, Данијела Ђедовић - дипл. педагог

EDUCATION FOR A NEW MILLENNIUM - NO PRIZES AND PENALTIES

Dr. Slavica Kostic

ВАСПИТАЊЕ ЗА НОВИ МИЛЕНИЈУМ – БЕЗ НАГРАДЕ И КАЗНЕ

Др Славица Костић

SOCIAL CONSTRUCTIONISM AND CULTURAL-HISTORICAL THEORY AS A THEORETICAL SUPPORT FOR INCLUSION

Mirjana Stankovic - Djordjevic

СОЦИЈАЛНИ КОНСТРУКЦИОНИЗАМ И КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА ТЕОРИЈА КАО ТЕОРИЈСКИ ОСЛОНЦИ ИНКЛУЗИЈЕ	89
Мирјана Станковић – Ђорђевић	
SOME ASPECTS OF THE DEVELOPING ART APPRECIATION	94
Associate prof. Dr. Matjaz Duh, Assistant Jerneja Herzog, prof., Bostjan Zupancic, prof.	
RAZLIČITI ASPEKTI RAZVIJANJA LIKOVNE APRECIACIJE	94
Associate prof. Dr. Matjaz Duh, Assistant Jerneja Herzog, prof., Boštjan Zupančič, prof.	
PEDAGOGICAL ROLE OF BOOKS IN CHILDREN'S EDUCATION	97
Dr. Erika Balog, Dr. Slobodan Manojnovic, Associate professor	
ПЕДАГОШКА УЛОГА КЊИГЕ У ВАСПИТАЊУ ДЕТЕТА	97
Др Ерика Балог, др Слободан Манојловић, доцент	
KEY INFORMATION COMPETENCES AS A COMPONENT PROFESSIONAL TRAINING OF TEACHERS	100
Prof. dr. sc. Wojciech Walat	
KEY INFORMATION COMPETENCES AS A COMPONENT PROFESSIONAL TRAINING OF TEACHERS	100
Војчец Валат	
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES (ICT) AS A BASE OF MODERN EDUCATION	103
Wojciech Walat	
THE INFLUENCE OF COMPLEMENTATION FEATURES ON THE SEMANTICS OF PHRASES	108
Sandra Ilic Kostic	
УТИЦАЈ РЕКЦИЈЕ НА СЕМАНТИКУ ФРАЗЕМА	108
Сандра Илић Костић	
САМОИЗРАЖАВАЊЕМ ПРОТИВ САМООТУЂЕЊА	113
Доц. Др. Ролф Лавен,	
MIT SELBSTAUSDRUCK GEGEN SELBSTENTFREMUNG	113
Doc. Dr. Rolf Laven,	
HIGHER EDUCATION REFORM – QUALITY AND DURATION OF ACQUIRED KNOWLEDGE	117
Gordana Vuksanovic	
РЕФОРМА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА – КВАЛИТЕТ И ТРАЈАЊЕ СТЕЧЕНОГ ЗНАЊА	117
Гордана Вуксановић	
FIGURES-OF SPEECH ANALYSIS AS AN INTEGRATING FACTOR IN THE INTERPRETATION OF LITERARY TEXTS IN THE EXAMPLE OF "BLUE MOSQUE" BY MILORAD PAVIC, ACCORDING TO "THE STEP TOWARDS CULTURE" MODEL	118
Milanka Stankic	
ЈЕЗИЧКОСТИЛСКА АНАЛИЗА КАО ИНТЕГРАЦИОНИ ЧИНИЛАЦ ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ КЊИЖЕВНОГ ТЕКСТА НА ПРИМЕРУ „ПЛАВЕ ЦАМИЈЕ“ МИЛОРАДА ПАВИЋА ПРЕМА МОДЕЛУ „КОРАК КА КУЛТУРИ“	118
Миланка Станкић	
EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT AS AN EDUCATIONAL PROCESS DEVELOPING ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY	121
Dr. Jasmina Madzgalj, Dr. Tanja Angelkov Petkova, Ksenija Jovanovic, M.Sc.	
ОБРАЗОВАЊЕ ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ КАО ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ПРОЦЕС У ФУНКЦИЈИ РАЗВИЈАЊА ОДГОВОРНОСТИ ПРЕМА ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	121
Др Јасмина Мацгалј, др Тања Ангелков, Петкова, мр Ксенија Јовановић	
SOME ASPECTS OF COMPUTER & MODERN TECHNOLOGY INFLUENCE ON CHILDREN AND YOUNG PEOPLE	126
Dr. Nadezda Rodic, Jasmina Knezevic, spec. Dejana Velikic	

НЕКИ АСПЕКТИ УТИЦАЈА КОМПЈУТЕРА И САВРЕМЕНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ НА Д
ОМЛАДИНУ

Др. Надежда Родић, Јасмина Кнежевић, спец., Дејана Великић

GLOBAL MEDIA AND EDUCATION

Prof spec. Vladimir Jerkovic MSc. MEd.

ГЛОБАЛНИ МЕДИЈИ И ОБРАЗОВАЊЕ

Prof spec. Vladimir Jerkovic MSc. MEd.

LIVES OF CHILDREN IN VIRTUAL WORLD, THE RESPONSIBILITY OF PARENTS, EDUC
TEACHERS AND SOCIAL ENVIRONMENT

Prof.dr.sc. Jasminka Zlokovic

ЏИВОТ ДЈЕСЕ У VIRTUALNOM SVIJETU, ODGOVORNOST RODITEЉA, ODGOЛTEЉA, UЌI
SOCIJALNE OKOLINE

Prof.dr.sc. Jasminka Zloković

ШТА УТИЧЕ НА МОЈУ ГРУПУ СТУДЕНТКИЊА КОЈЕ ПРОБЛЕМАТИЗУЈУ АКАД
ЗАДАТКЕ ПИСАЊА У ОДНОСУ НА ЊИХОВ РОДНИ ИДЕНТИТЕТ

Бранко Медић, Илдико Ђокић, спец.

WHAT INFLUENCES MY A-GRADE FEMALE STUDENTS TO PROBLEMATIZE THE ACA
WRITING ASSIGNMENTS IN RELATION TO THEIR GENDER IDENTITY

Branko Medic, Ildiko Djokic, spec.

THE LITERARY TEXT AS A STIMULUS FOR THE DEVELOPMENT OF PHYSICAL EDUCAT
CHILDREN AND PARENTS

Dr. Dragana Gavrilovic Obradovic

КЊИЖЕВНИ ТЕКСТ КАО ПОДСТИЦАЈ ЗА РАЗВИЈАЊЕ ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ДЕЦЕ И РОДИ

Др Драгана Гавриловић Обрадовић

INNOVATION AND INSTRUCTING PRESCHOOL CHILDREN

Olgica Jovic. The math teacher, Djordje Djokic, M.Sc.

ИНОВАЦИЈЕ И НАЧИНИ УЧЕЊА ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Олгица Јовић. Професор математике, мр Ђорђе Ђокић

CIRCLE OF CHILDREN IN ART AND THE ART OF HUMAN CIVILIZATION

Mr. Marija Aleksandrovic, lecturer

КРУГ У ДЕЧЈОЈ УМЕТНОСТИ И УМЕТНОСТИ ЉУДСКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Мр. Марија Александровић, предавач

INVESTIGATION OF PARENTS' ATTITUDES AND THEIR IMPACT ON SOCIOMETRIC STA
THE CHILDREN

Ildiko Djokic, spec., Branko Medic, Doma Covic

ИСПИТИВАЊЕ СТАВОВА РОДИТЕЉА И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА СОЦИОМЕТРИЈСКИ С
ДЕЦЕ У ВРТИЋУ

Илдико Ђокић, спец., Бранко Медић, Дома Човић

FEMALE COMPOSERS' PRESENCE THROUGH THE AGES

Natasha Kostadinovic, M.Sc.

ПРИСУТНОСТ КОМПОЗИТОРКИ КРОЗ ВЕКОВЕ

Наташа Костадиновић, мр методике музичке наставе

ATTITUDES OF PARENTS OF THE PRESCHOOLERS ON THE USAGE OF COMPUTERS

Eva Visnjic, spec., Djordje Covic, teacher

МИШЉЕЊА И СТАВОВИ РОДИТЕЉА У ВЕЗИ СА КОРИШЋЕЊЕМ КОМПЈУТЕР
ПРЕДШКОЛСКОМ УЗРАСТУ

Ева Вишњић, спец., Ђорђе Човић, проф.раз.наставе

The Role of Nursery Teachers in Encouragement and Monitoring of Children's Abilities in Preschools Dr. Radenko S. Krulj - Full Professor, Dr. Zvezdan Arsic - Associate Professor	158
УЛОГА ВАСПИТАЧА У ПОДСТИЦАЊУ И ПРАЋЕЊУ РАЗВОЈА ДЕЧЈИХ СПОСОБНОСТИ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА др Раденко С. Круљ - редовни професор, др Звездан Арсић - доцент	158
KINDERGARTEN TEACHER AS THE KEY FACTOR OF COMMUNICATION WITH THE PRESCHOOL CHILD AT THE BEGINNING OF THE 21st CENTURY Maja Stefanovic, graduate educator/master of scienceco-author, Nikola Acimovic, PhD	159
ВАСПИТАЧ КЉУЧНИ ФАКТОР КОМУНИКАЦИЈЕ СА ПРЕДШКОЛСКИМ ДЕТЕТОМ НА ПОЧЕТКУ 21. ВЕКА Маја Стефановић, дипломирани васпитач/мастер, Аћимовић Никола доктор наука	159
METHODS OF LEARNING PHRASEOLOGICAL UNITS Svetlana Viktorovna Sysoeva, Candidate of pedagogic sciences, Associate professor	163
МЕТОДИ ИЗУЧЕНИЯ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ Светлана Викторовна Сысоева кандидат педагогических наук, доцент	163
STUDY OF SOCIAL PROBLEMS OF CHILD AND YOUTH LA Baykova, doctor of pedagogical sciences, professor, director	166
ПРОБЛЕМЫ ИССЛЕДОВАНИЯ СОЦИАЛЬНОГО ЗДОРОВЬЯ ДЕТЕЙ И МОЛОДЕЖИ Л.А. Байкова, доктор педагогических наук, профессор, директор	166
METHODS OF TEACHING DIALOGUES AT SCHOOL Oksana Dudina	169
METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF TEACHING TO CONSONANT VOCABULARY Elena Petrovna Kolichalova, Candidate of pedagogic sciences, associate professor	170
МЕТОДИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ ОБУЧЕНИЯ СОЗВУЧНОЙ ЛЕКСИКЕ Елена Петровна Колыхалова, кандидат педагогических наук, доцент	170
РЕАЛИЗАЦИЯ ПРОЕКТА «ДИАЛОГ КУЛЬТУР» ЧЕРЕЗ СОТРУДНИЧЕСТВО ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ РОССИИ И СЕРБИИ професор мр Туба Давор	172
ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ ДЕТЕЙ КАК СРЕДСТВО РАЗВИТИЯ ИХ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ Шевченко Татьяна Евгеньевна, Учитель начальных классов	173
ДОШКОЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА КАК СРЕДСТВО АДАПТАЦИИ К ШКОЛЕ Осипова Светлана Михайловна, Учитель начальных классов	174
ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ИНТЕРАКТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ БИОЛОГИИ Карпова Юлия Евгеньевна, учитель биологии	175
ULOGA VISOKOŠKOLSKIH BIBLIOTEKA U BOLONJSKOM PROCESU Goran Andonovic - B.Sc. environmental engineer	176
ULOGA VISOKOŠKOLSKIH BIBLIOTEKA U BOLONJSKOM PROCESU Горан Андоновић - дипл. инг. заштите животне околине	176
ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ДОПОЛНИТЕЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ НА ПРИМЕРЕ ФОТО СТУДИИ «ОКО» Чинилина Ирина Николаевна, учитель информатики и ИКТ	179
PROBLEM AND CONDITIONS OF UNDERSTANDING OF ARTISTIC TEXT SHKOLNIK Simakoav Elena Svyatoslavovna	181
APPLICATION AND USE OF FREE SOFTWARE FOR REMOTE STUIING Slavko Babickov, Maja Babickov	183
ПРИМЕНА И УПОТРЕБА БЕСПЛАТНОГ СОФТВЕРА ЗА ДАЉИНСКО СТУДИРАЊЕ	183

СЕКЦИЈА ЗА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ / PHYSICAL EDUCATION & SPORTS SE

METHODS OF SPORTS TRAINING

Associate Professor Dr. Veselin Buncic, Milenko Jankovic

МЕТОДЕ СПОРТСКОГ ТРЕНИНГА

Доц. др Веселин Бунчић, Миленко Јанковић

PRINCIPLES OF MODELS PRETENDING TRAINING IN SPORTS KARATE

Dr. Milan Nestic, Dr. Franja Fratric, Dragan Kuburovic, M.Sc.

ПРИНЦИПИ МОДЕЛА ПРЕТВАРАЈУЋЕГ ТРЕНИНГА У КАРАТЕ СПОРТУ

Др Милан Нешић, др Фрања Фратрић, мр Драган Кубуровић

**THE IMPORTANCE OF PROMOTION OF SPORTS IN CHILDREN AND ADOLESCENTS
SPECIAL REFERENCE TO KARATE KYOKUSHINKAI**

Vojkan Bizic, graduate manager in sports

Значај промоције спорта код деце и младих са посебним освртом на кјокушинкаи карате

Војкан Бижић, Дипл. менаџер у спорту

**NUMBER OF CONTACTS AND BALL PLAYING BY FIELD ZONE IN THE GAME OF THE GI
NATIONAL TEAM ON THE WORLD CHAMPIONSHIP 2010**

Nebojsa Djosic - Teaching Associate

**БРОЈ ДОДИРА ПРИЛИКОМ ОДИГРАВАЊА ЛОПТОМ ПО ЗОНАМА ТЕРЕНА У
РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ НЕМАЧКЕ НА УТАКМИЦАМА С.П. 2010. ГОДИНЕ**

Небојша Ђошић, сарадник у настави

DEVELOPMENT OF RACQUET GAMES

Darko Glavaš, Dr Ranko Marijanović, Dr Milan Nešić, Dr Kosta Goranović

РАЗВОЈ ИГАРА СА РЕКЕТОМ

Дарко Главаш, Др Ранко Маријановић, Др Милан Нешић, Др Коста Горановић

CHILDREN'S SPEECH THERAPY THROUGH SENSORIMOTOR TREATMENT ON HORSE BA

Dipl.def Rada Rakočević, Dr Franja Fratrić, Dr Ranko Marjanović, Mr Dragan Vukajlović,

**РЕХАБИЛИТАЦИЈА ГОВОРА КОД ДЕЦЕ, КОЈА СЕ СПРОВОДИ СЕНЗО-МОТОРИ
ТРЕТМАНОМ НА ЛЕЂИМА КОЊА**

Дипл.деф Рада Ракочевић, Др Фрања Фратрић, Др Ранко Марјановић, Мр Драган Вукајловић,

SPorts Event Marketing

Acad. Spec. Marko Kimi Milic, Vladimir Obradovic, M.Sc.

МАРКЕТИНГ СПОРТСКОГ ДОГАЂАЈА

Акад. спец Марко Кими Милић, мр. Владимир Обрадовић

ROLE AND IMPORTANCE OF SPORTS MEDICINE IN SERBIA

Prof. Dr. Sci. Med. Momcilo Pavlovic, Dr. Bogdan Arsic spec., Dr. Zeljko Stojanovic

УЛОГА И ЗНАЧАЈ МЕДИЦИНЕ СПОРТА У СРБИЈИ

Проф. др сци. мед. Момчило Павловић, др Богдан Арсић спец. инфектолог, Жељко Стојановић

PLANTARNI FASCITIS KAO UZROK BOLNOG STOPALA KOD REKREATIVNIH SPORTISTA

Nikola Bulatović, Žarko Dašić, Veliša Aligrudić, Aleksandar Jušković

PLANTARNI FASCITIS KAO UZROK BOLNOG STOPALA KOD REKREATIVNIH SPORTISTA

Nikola Bulatović, Žarko Dašić, Veliša Aligrudić, Aleksandar Jušković

FACTOR STRUCTURE IN THE SATISFACTION OF THE DANCE CLUB

Aleksandra Srdić, Velibor Srdić

ФАКТОРСКА СТРУКТУРА ЗАДОВОЉЈСТВА РАДОМ У ПЛЕСНОМ КЛУБУ

Aleksandra Srdić, Velibor Srdić

USE OF COMPUTERS AND COMPUTER TECHNOLOGIES IN CONTEMPORARY EDUCATION Slobodan Nicin PhD, Halid Zigic PhD	230
УПОТРЕБА РАЧУНАРА И РАЧУНАРСКИХ ТЕХНОЛОГИЈА У САВРЕМЕНОМ ОБРАЗОВАЊУ APPLICATION OF COMPUTER AND INFORMATIONAL TECHNOLOGIES IN CONTEMPORARY EDUCATION др Слободан Нићин, др Халид Жигић	230
DIETARY SUPPLEMENTS USAGE IN ATHLETES - MORE THEN A GAME Dr. Caroline Berenji spec. of hygiene, prof. Dr. Sci. Med. Momcilo Pavlovic,	233
УПОТРЕБА СУПЛЕМЕНАТА КОД СПОРТИСТА - ВИШЕ ОД ИГРЕ Др Каролина Беренџи спец. хигијене, проф. др сци. мед. Момчило Павловић,	233
THE BASKETBALL CLUB PREDOMINANCE IN THE LAST DECADE Vladimir Obradovic, Marko Kimi Milic	236
ДОМИНАЦИЈА КОШАРКАШКОГ КЛУБА ПАРТИЗАН У ПОСЛЕДЊОЈ ДЕЦЕНИЈИ Мр. Владимир Обрадовић, акад. спец Марко Кими Милић	236
ONTOLOGICAL PLAY DETERMINANTS IN SPORTS Prof. Dr. Jovo Rados	239
ОНТОЛОШКЕ ОДРЕДНИЦЕ ИГРЕ У СПОРТУ Проф. др Јово Радош	239
SPORTS EVENTS AND MANIFESTATIONS IN THE FUNCTION OF DEVELOPMENT AND PROMOTION OF TOURIST DESTINATIONS Vukan Vujovic, M.Sc., Katarina Plešić, M.Sc.	240
СПОРТСКИ ДОГАЂАЈИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА И ПРОМОЦИЈЕ ТУРИСТИЧКИХ ДЕСТИНАЦИЈА Вукан Вујовић, мр., Катарина Плешић, мр	240
INDIVIDUALIZATION OF CORRECTIVE WORK ACCORDING TO "THE STEP" METHOD Ljubomir Stankic	245
ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈА КОРЕКТИВНОГ РАДА ПРЕМА МЕТОДИ „КОРАК“ Љубомир Станкић	245
DEVELOPMENT OF MOTOR ABILITIES IN PRESCHOOL CHILDREN THROUGH CIRCUIT TRAINING METHOD Angela Mesáros Živkov, M.Sc.	249
РАЗВОЈ МОТОРИЧКИХ СПОСОБНОСТИ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА КРОЗ МЕТОД СТАНИЦЕ Мр Ангела Месарош Живков	249
A VALUATION OF THE ACHIEVEMENTS IN SOME PARTS AND SEGMENTS AMONG CERTAIN SELECTIONS AT THE LAST EUROPEAN WOMEN'S HANDBALL CHAMPIONSHIP 'SERBIA 2012' Doc. Dr. Viktor Mitrevski	254
ВРЕДНОВАЊЕ ПОСТИГЊУЋА У НЕКИМ ДЕЛОВИМА И СЕГМЕНТИМА МЕЂУ ОДРЕЂЕНИМ СЕЛЕКЦИЈАМА НА ПОСЛЕДЊИМ ЕВРОПСКИМ ТАКМИЧЕЊИМА ЖЕНСКОГ ШАМПИОНАТА „СРБИЈА 2012“ Доц. Др Виктор Митревски	254
FACE AND JAW SPORTS INJURIS Dr. Zeljko Stojanovic, Prof. Dr. Sci. Med. Momcilo Pavlovic	257
СПОРТСКЕ ПОВРЕДЕ ЛИЦА И ВИЛИЦА Др стоматологије Жељко Стојановић, проф. др сци. мед. Момчило Павловић	257
CONTRIBUTION OF DR. LAJOS VERMES IN FOUNDING AND DEVELOPING SPORTS IN SUBOTICA AND PALIĆ Dr. Dragutin Rajic, Dr. Demetrius Rašović	260

ДОПРИНОС ДР ЛАЈОША ВЕРМЕША ПОЈАВИ И РАЗВОЈУ СПОРТА У СУБОТИЦИ И НА ПА

Др Драгутин Рајић, др Димитрије Рашовић

BASKETBALL AS A VEHICLE OF PHYSICAL EDUCATION IN PRESCHOOL CHILDREN

Dr. Laszlo Hajnal, Dr. Marko Stojanovic

КОШАРКА КАО СРЕДСТВО ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Др. Ласло Хајнал, др. Марко Стојановић

THE EFFECT OF THE BASIC TRAINING IN SPORTS ON ADAPTIVE PROCESSES OF FUNCTIONAL SKILLS IN BOYS

Dr. Sladjan Karaleic, Snezana Ruzic, Dr. Zoran Savic, Dr. Vesko Milenkovic

УТИЦАЈ МОДЕЛА БАЗИЧНЕ ПРИПРЕМЕ НА АДАПТИВНЕ ПРОЦЕСЕ ФУНКЦИОНАЛНЕ СПОСОБНОСТИ СЕЛЕКЦИОНИСАНИХ ДЕЧАКА ЗА СПОРТ

Др Слађан Каралеић, Снежана Ружић, др Зоран Савић, др Веско Миленковић

CANONICAL RELATIONS BETWEEN MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS AND FUNCTIONAL ABILITIES WITH RESULTS OF EXPLOSIVE POWER IN SELECTED BOYS FOR SPORTS

Snezana Ružić, Dr. Sladjan Karaleic, Sandra Milanovic, M.Sc., Dr. Vesko Milenkovic, Dr. Zoran Savic

КАНОНИЧКЕ РЕЛАЦИЈЕ МОРФОЛОШКИХ КАРАКТЕРИСТИКА И ФУНКЦИОНАЛНЕ СПОСОБНОСТИ СА РЕЗУЛТАТИМА ЕКСПЛОЗИВНЕ СНАГЕ СЕЛЕКЦИОНИСАНИХ ДЕЧАКА ЗА СПОРТ

Снежана Ружић, др Слађан Каралеић, др Сандра Милановић, др Веско Миленковић, др Зоран Савић

DIFFERENCES IN DYNAMIC STRENGTH AND STATIC FORCE BETWEEN ATHLETES AGE 15-16 YEARS IN PROGRAMMED TRAINING PRACTICE

Sakib Kurtovic, Natalija Kurtovic, Zlata Zubac, Vahid Dedic, Ahmet Banjic

RAZLIKE U DINAMIČKOJ SNAZI I STATIČKOJ SILI IZMEĐU SPORTISTA UZRASTA 15-16 GODINA POD UTICAJEM PROGRAMIRANOG VJEŽBANJA

Sakib Kurtović, Natalija Kurtović, Zlata Zubac, Vahid Dedić, Ahmet Banjić

INNOVATIVE LEADERSHIP

Branimir Mikic, Izudin Tanovic, Perica Ivanek, Eldin Azapagic, Nenad Katanic

LIDERI PROMJENA

Branimir Mikić, Izudin Tanović, Perica Ivanek, Eldin Azapagić, Nenad Katanić

RELATIONS OF SUBCUTANEOUS ADIPOSE TISSUE AND STRENGTH IN PRESCHOOL CHILDREN

Milenko Jankovic, Dr. Veselin Buncic, Associate prof.

РЕЛАЦИЈЕ ПОТКОЖНОГ МАСНОГ ТКИВА И СНАГЕ КОД ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Миленко Јанковић, доц. др Веселин Бунчић

INFLUENCE OF PHYSICAL ACTIVITY ON MENTAL STATE

Slobodan Andrašić; Milan Radaković

УТИЦАЈ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ НА МЕНТАЛНО СТАЊЕ

Слободан Андрашић; Милан Радаковић

WHY IS IT GOOD TO BE PHYSICALLY ACTIVE?

Milan Radaković, Slobodan Andrašić

ЗАШТО ЈЕ ДОБРО БАВИТИ СЕ ФИЗИЧКОМ АКТИВНОШЋУ?

Милан Радаковић, Слободан Андрашић

FUNCTIONAL-MOTOR BASIS FOR ATHLETIC SPRINT

Prof. Dr. Kemal Idrizovic, Prof. Dr. RatkoPavlovic, Boris Banjevic, M.Sc.

FUNKCIONALNO-MOTORIČKI OSNOV ATLETSKOG SPRIINTA

Prof. dr Kemal Idrizović, prof. dr RatkoPavlović, mr Boris Banjević

ANTHROPOMETRIC DEFINITION OF ATHLETIC SPRINT

- Prof. Dr. RatkoPavlovic, Prof. Dr. Kemal Idrizovic, Boris Banjevic, M.Sc.
 ANTROPOMETRIJSKA DEFINISANOST ATLETSKOG SPRINTA 293
 Prof. dr RatkoPavlović, prof. dr Kemal Idrizović, mr Boris Banjević
- PRESCHOOLERS' FEET STATUS RESEARCHED IN TWO URBAN AREAS OF BELGRADE AND ŠABAC 296
 Sava Maksimovic, PhD, professor, Dragan Stojnic, student of doctoral studies, Nevena Tiric, student of vocational specialist studies – physical education,
- СТАТУС СТОПАЛА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА У ДВЕ УРБАНЕ СРЕДИНЕ – БЕОГРАД И ШАБАЦ 296
 Др Сава Максимовић, професор струковних студија, Драган Стојнић, студент докторских студија, Невена Тирић, студент специјалистичког студија – смер физичко васпитање
- PSYCHOMOTOR EFFECTS OF SPECIFIC INDIVIDUAL TRAINING ADJUSTED TO CHILDREN WITH PHYSICAL DEFORMITIES 300
 Zoran Milic
- ПСИХОМОТОРИЧКИ ЕФЕКТИ СПЕЦИФИЧНОГ ИНДИВИДУАЛНОГ ТРЕНИНГА ПРИЛАГОЂЕНОГ ДЕЦИ СА ТЕЛЕСНИМ ДЕФОРМИТЕТИМА 300
 Зоран Милић
- DADAISTIC COLLAGE IN CONTEXT OF FREE CHILD ARTISTIC EXPRESSION 304
 Daniel Tikvicki, librarian
- ДАДАИСТИЧКИ КОЛАЖ У КОНТЕКСТУ ДЕЧЈЕГ СЛОБОДНОГ ИЗРАЖАВАЊА 304
 Даниел Тиквицки, библиотекар
- PLANNING AND COST MONITORING IN SPORTS ORGANIZATIONS 308
 Dr. Dragan Vukasović
- ПЛАНИРАЊЕ И КОНТРОЛА ТРОШКОВА У СПОРТСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА 308
 Др Драган Вукасовић
- THE MODERN ORGANIZATIONAL STRUCTURE IN THE DEVELOPMENT OF SPORTS ORGANIZATIONS 312
 Dr. Zivorad Gligorijevic, Dr. Srecko Novakovic, Dr. Eva Pataki, Marinko Rodic, M.Sc., Tivador Bunford, M.Sc.
- МОДЕРНЕ ОРГАНИЗАЦИОНЕ СТРУКТУРЕ У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА СПОРТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ 312
 Др Живорад Глигоријевић, Др Срећко Новаковић, др Ева Патаки, мр Маринко Родић, мр Тивадор Бунфорд
- ACTION GAMES AS A STIMULUS TO PROPER PSYCHOPHYSICAL DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN 319
 Dr. Radisa Ratkovic
- ПОКРЕТНА ИГРА У ФУНКЦИЈИ ПРАВИЛНОГ ПСИХИФИЗИЧКОГ РАЗВОЈА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА 319
 Радиша Ратковић, доктор наука
- CANONICAL RELATION OF CERTAIN MORPHOLOGICAL DISTINCT AND DEFORMITIES OF LOWER EXTREMITIES BY OLDER STUDENTS IN MIDDLE SCHOOL 323
 Dr. Sci. Osmo Bajric, Sci. Senad Bajric, M.Sc., Dr. Sci. Miladin Jovanovic,
- КАНОНИЧКЕ РЕЛАЦИЈЕ НЕКИХ МОРФОЛОШКИХ ОДЛИКА И ДЕФОРМИТЕТА ДОНЈИХ ЕКСТРЕМИТЕТА КОД УЧЕНИКА СТАРИЈИХ РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ 323
 др sci Osmo Bajrić, mr sci Senad Bajrić, др sci Miladin Jovanović,
- MODERN FITNESS & WELLNESS PROGRAMS AT INTERNATIONAL CONVENTIONS IN SERBIA 328
 Halasz Katalin Undergraduate Student
- САВРЕМЕНИ ФИТНЕС & ВЕЛНЕС ПРОГРАМИ НА МЕЂУНАРОДНИМ СТРУЧНИМ КОНВЕНЦИЈАМА И У СРБИЈИ 328
 Halász Katalin student Prve godine trenerskog smera

DIFFERENCES IN MOTORIC ABILITIES OF VI-VIII GRADE FEMALE STUDENTS OF URBAN AND RURAL PRIMARY SCHOOLS IN BRCKO DISTRICT

Asim Bojic, Ekrem Hadzic, Almir Mehic, Denis Begovic, Samir Adenalic

RAZLIKE U MOTORIČKIM SPOSOBNOSTIMA UČENICA VI-VIII RAZREDA OSNOVNE URBANOG I RURALNOG PODRUČJA BRČKO DISTRIKTA

Asim Bojić, Ekrem Hadžić, Almir Mehić, Denis Begović, Samir Adenalić

COST MANAGEMENT IN SPORT

Dr. Srecko Novakovic, Dr. Eva Pataki, Ladin Gostimirovic M. Sc., Marinko Rodic, M.Sc., Tibor Fazekas, M.S

УПРАВЉАЊЕ ТРОШКОВИМА У СПОРТУ

Др Срећко Новаковић, др Ева Патаки, мр Ладин Гостиминовић, мр Маринко Родић, мр Тибор Фазекас

MODERN FITNESS PROGRAMS

Silvia Guljas, Norbert Garaba, Petkov Aleksandar

МОДЕРНИ ФИТНЕС ПРОГРАМИ

Силвиа Гуљаш, Норберт Гараба, Петков Александар

MOUNTAIN BIKE TOURISM – A POPULAR ATTRACTION AND SPORTS AND RECREATION TREND OF XXI CENTURY

Peko Vujovic, PhD, Doctor of Sport Sciences, Vukan Vujovic, MA, Master Manager

ПЛАНИНСКО БИЦИКЛИСТИЧКИ ТУРИЗАМ – ПОПУЛАРНА АТРАКЦИЈА И СПОРТИВНИ РЕКРЕАТИВНИ ТРЕНД ХХИ ВЕКА

Пеко Вујовић, Др, доктор спортских наука, Вукан Вујовић, МА, мастер менаџер

DETERMINING PRESCHOOL TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS ORGANIZATIONAL FOR ACTIVITIES ON PE CLASSES

Prof. Dr. Enver Medjedovic, Benida Pljakic, M.Sc., Tijana Scepanovic, M.Sc., Prof. Irfan Gracanin, Dr Medjedovic

УТВРЂИВАЊЕ ОДНОСА ВАСПИТАЧА ПРЕМА ОРГАНИЗАЦИОНИМ ОБЛИЦИМА АКТИВНОСТИ НА ЧАСОВИМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Проф. Др Енвер Међедовић, Мр. Бенида Пљаквић, Мр. Тијана Шћепановић, Проф. Ирфан Грачанин, Др Међедовић

ПРОФЕССИОНАЛНО-ПРИКЛАДНАЈА ФИЗИЧЕСКАЈА ПОДГОТОВКА

Берзина Светлана Анатольевна, професор

INFLUENCE OF PROGRAMMING CLASSES VOLLEYBALL ON TRANSFORMATION MOTIC STATUS PUPILS VII CLASSES PRIMARY SCHOOL

Dr. Sc. Azer Korjenic, Dr. Sc. Djevad Dzibric, Ena Alikadic, teacher, Danjel Vucic, Tomislav Pavlovic

UTICAJ PROGRAMIRANE NASTAVE ODOJKE NA TRANSFORMACIJU MOTORIČKOG STATUSA UČENIKA VII RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE.

Dr. Sc Azer Korjenic, Dr.sc Đevad Džibrić, Ena Alikadić, Nastavnički, Danjel Vučić, Tomislav Pavlović,

ATTITUDES AND OPINIONS OF PUPILS ABOUT OBJECTIVE AND SUBJECTIVE WEIGHT EVALUATION IN HIGH CLASSES OF PRIMARY SCHOOL

Jasmina Karabasic, M.Sc., Senad Medjedovic, M.Sc., Alija Muhibic, Jasmina Tanovic

STAVOVI I MIŠLJENJA UČENIKA O OBJEKTIVNOM I SUBJEKTIVNOM NAČINU OCJENJEVANJA U VIŠIM RAZREDIMA OSNOVNE ŠKOLE

Mr.sc Jasmina Karabašić, Mr.sc Senad Međedović, Alija Muhibić, Jasmina Tanović

ORGANIZATION AND MANAGEMENT SPORT ACTIVITIES INTO THE SCHOOL SYSTEM FOR CHILDREN AND YOUTH

Dr. Izudin Tanovic, Dr. Branimir Mikic, Dr. Biberovic Alija, Dr. Dzevad Dzibric

ORGANIZACIJA I UPRAVLJANJE SPORTSKIM AKTIVNOSTIMA U ODGOJNOOBRAZOVANOM SISTEMU DJECE I MLADIH

Dr.sc Izudin Tanović, Dr.sc Branimir Mikić, Dr.sc Alija Biberović, Dr.sc Dževad Džibrić

STRATEGIC MANAGEMENT CHANGES IN SERBIAN WOMEN'S SPORT

Assoc. prof. Dr. Milka Djukic, Dusan Djukic

УПРАВЉАЊЕ СТРАТЕШКИМ ПРОМЕНАМА У ЖЕНСКОМ СПОРТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	360
Доц.др Милка Ђукић, дипл. Душан Ђукић	
STRUCTURAL EFFECTS OF HANDBALL ON THE TENDENCIES OF WOMEN'S HANDBALL	364
Milorad Djukic, Milka Djukic, Milica Djukic	
УТИЦАЈ СТРУКТУРЕ РУКОМЕТНЕ ИГРЕ НА ТЕНДЕНЦИЈЕ РАЗВОЈА ЖЕНСКОГ РУКОМЕТА	364
Милорад Ђукић, Милка Ђукић, Милица Ђукић	
INTEGRATION OF MOTORIC AND SEMANTIC EXERCISES-INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF CEREBRAL HEMISPHERES OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN	366
mr Sandra Milanovic, Faculty of Pedagogy in Jagodina, Serbia	
ИНТЕГРАЦИЈА МОТОРИЧКИХ И СЕМАНТИЧКИХ ВЕЖБИ - УТИЦАЈ НА РАЗВОЈ МОЖДАНИХ ХЕМИСФЕРА КОД ДЕЦЕ ОСНОВНО-ШКОЛСКОГ УЗРАСТА	366
мр Сандра Милановић, Педагошки факултет у Јагодини, Србија	
UTICAJ BAZIČNO-MOTORIČКИН SPOSOBNOSTI NA SITUACIONO-MOTORIČКИ TEST "UCHI-MATA" KOD MLADIН ĐUDISTA	370
mr Goran Mickoski, Pdoc. Žarko Kostovski Ph.D	
THE IMPACT OF BASIC MOTOR SKILLS ON THE UCHI MATA SITUATION MOTOR TEST IN YOUNG JUDO ATHLETES	370
mr Goran Mickoski, Pdoc. Zarko Kostovski Ph.D	
FAKTORSKA STRUKTURA PRIMENJENIH TESTOVA ZA PROCENU BAZIČNO-MOTORIČКИН SPOSOBNOSTI KOD VRHUNSKIН KARATISTA	375
Žarko Kostovski	
FACTOR STRUCTURE OF APPLIED BASIC MOTOR SKILLS ASSESSMENT TESTS IN TOP KARATE ATHLETES	375
Zarko Kostovski	
SEKЦИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ / PRESCHOOL TEACHERS' CLUB	379
MUSICAL GAMES "LABYRINTH" AND "FIND THE RIGHT WAY"	380
Slobodanka Grcic, Milan Kovacevic	
МУЗИЧКЕ ИГРЕ „ЛАВИРИНТ“ И „ПРОНАЂИ ПРАВИ ПУТ“	380
Слободанка Грчић, Милан Ковачевић	
PORTFOLIO IN KINDERGARTEN	383
Kornelija Kovac, Senka Milosevic	
ПОРТФОЛИО У ВРТИЉУ	383
Корнелија Ковач, Сенка Милошевић	
PROFESSION OF NURSERY SCHOOL TEACHER IN MODERN SOCIETY	384
Ivanka Gurinović Graduate (nursery) teacher – master Kornelija Kovac Graduate (nursery) teacher – master	
ПРОФЕСИЈА ВАСПИТАЧА У САВРЕМЕНОМ ДРУШТВУ	384
Иванка Гуриновић, Дипломирани васпитач – мастер, Корнелија Ковач Дипломирани васпитач – мастер	
COMPARISON FLATFOOT LEVEL STATUS OF PRE-SCHOOL AGE CHILDREN IN KINDERGARDENS AROUND NIŠ IN 2004. AND 2012. YEAR	385
Dr. Jadranka Kocic, Dr. Zoran Jonic, Mirjana Petrovic, Lana Petrovic	
Др Јадранка Коцић, др Зоран Јонић, Мирјана Петровић, Лана Петровић	
FAIRY TALES PREPARE CHILDREN FOR REALITY	387
Zoran Ivosevic, spec., Anika Farkas, vocational preschool teacher	
КРОЗ БАЈКЕ ДО РЕАЛНОСТИ	387
Зоран Ивошевић – струковни васпитач специјалиста, Аника Фаркаш – струковни васпитач	
CROSSING THE CHILDREN WITH DISABILITIES FROM KINDERGARTEN IN ELEMENTARY SCHOOLS	388

Dijana Kopunovic Torma, MA in psychology and psychotherapist

ПРЕЛАЗАК ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ ИЗ ВРТИЋА У ОСНОВНУ ШКОЛУ

Дијана Копуновић Торма - магистар психолошких наука и психотерапеут

FROM TALES TO FILMS THROUGH KINDERGARTEN PLAY

Sandra Vlahov, preschool teacher

OD PRIČE DO FILMA KROZ IGRU U DJEČJEM VRTIĆU

Sandra Vlahov, odgajatelj, dipl.učitelj

BAREFOOT FROLICS

Diana Brusin, teacher, Erna Ginter Stankovic, teacher

БОСОНОГЕ ИГРАРИЈЕ

Дијана Брусин, Ерна Гинтер Станковић

REALIZATION OF TASKS ON RECOGNITION OF NECESSITIES FOR SUPPORT IN KINDERGARTEN - CHILDREN, TEACHERS, PARENTS, LOCAL COMMUNITY

PhD Zoran Jonic, I. Todorov, Mirjana Petrovic, M. Milosevic, Lj. Stamenkovic, Z. Mitrovic, M. Pejcic, R. I Jovanovic

РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАДАТАКА НА ПРЕПОЗНАВАЊУ ПОТРЕБА ЗА ПОДРШКОМ У ВРТИЋУ
ВАСПИТАЧИ, РОДИТЕЉИ, ЛОКАЛНА ЗАЈЕДНИЦА

др З. Јонић, И. Тодоров, М. Петровић, М. Милошевић, Љ. Стаменковић, Ж. Митровић, М. П. Николић, Г. Јовановић.

СЕКЦИЈА ЗА УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН / ARTS AND DESIGN SECTION

RURAL ARCHITECTURE AS A MOTIF IN PHOTOGRAPHY

Renata Balzam, M.Sc., Milica Maricic, graduate photographer

СЕОСКА АРХИТЕКТУРА КАО МОТИВ НА ФОТОГРАФИЈИ

Рената Балзам, дипломирани инжењер архитектуре - мастер, Милица Маричић, дипломирани фотограф

MEMORIES

Milica Maricic, graduate philologist

СЕЋАЊА

Милица Маричић, дипл. фотограф

DIFFERENT REALITIES

Mina Rakic, graduate artist

РАЗЛИЧИТЕ СТВАРОВНОСТИ

Мина Ракић, дипломирани сликар

SELF-PORTRAIT

Nora Evetovic

АУТОПОРТРЕТ

Нора Еветовић

"PAVLE BELJANSKI AND MILAN KONJOVIC" - HYMN TO THE SUN"

Sladjana Dragicevic

„ПАВЛЕ БЕЉАНСКИ И МИЛАН КОЋОВИЋ – ХИМНА СУЊЦУ“

Слађана Драгичевић

BETWEEN WORD AND IMAGE

Vanja Subotic, graduate artist

ИЗМЕЂУ РЕЧИ И СЛИКЕ

Вања Суботић, дипл.сликар

Jovanka Denkova

Univerzitet "Goce Delcev", Filološki fakultet, Štip

ABSTRACT: This paper reviews the fiction in the stories from the collection "Martians and mice" by the well-known Macedonian children's writer Slavko Janevski. The distinctiveness of his fiction is the interlacing of the real and the imagined, in the emphasizing of some features of the objects and the phenomena which make them funny or even more grotesque as well as in the anthropomorphous poetic portrayal of the world of animals.

KEY WORDS: fiction, story, real, world of animals.

ФАНТАСТИКАТА ВО РАСКАЗИТЕ ОД ЗБИРКАТА *МАРСОВЦИ И ГЛУВЦИ* НА СЛАВКО ЈАНЕВСКИ

Јованка Денкова

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип

САЖЕТАК: Во овој труд се прави осврт кон фантастиката во расказите од збирката „Марсовци и глувци“ од познатиот македонски писател за деца – Славко Јаневски. Карактеристичноста на неговата фантастика се состои во преплетување на реалното и вообрасеното, во потенцирањето на некои особини кај предметите или појавите заради што тие делуваат смешно, па и гротескно, или во антропоморфно поетско прикажување на светот на животните.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: фантастика, приказна, реално, животински свет.

Во збирката раскази *Марсовци и глувци* (1959), Славко Јаневски гради специфичен тип на фантастика. Воја Марјановиќ истакнува дека „на патот на остварувањето на модерната сказна, во која рамките на личните видувања на светот од писателот се прошируваат, кај Јаневски забележуваме настојување реалниот свет и дел од стварноста да се приближи на имагинарниот (Марјановиќ 1972: 42-43). Приближувањето на тие два света се реализира преку растителниот и животинскиот свет. Натка Мицковиќ го потенцира фактот за застапеноста на животинскиот свет во современата македонска литература за деца и млади: „Во неа (македонската современа литература за деца-Ј.Д.) речиси нема дело

без присуство на животните кои се или централни личности, како во басните, или имаат активна улога. Затоа персонификацијата е многу честа фигура во македонската поезија (воопшто, литература-Ј.Д.) за деца. На нашата литература за деца тоа ѝ дава уште еден посебен белег. Сите деца, во сите времиња, имаат еден специфично детски однос кон животните, односно тие им се интересни како дел од светот, воопшто, кој е близок до нив зашто ги има сите атрибути на живиот свет - се движи, расте, комуницира, со еден збор поседува редица атрактивни особини” (Мицковиќ 1988: 51).

Според Воја Марјановиќ, пределите на сказновитите прозни остварувања кај Јаневски за час прераснуваат во чиста приказна од фантастичен тип. Затоа е тешко во збирките на писателот да се одреди точната граница и да се направи поделба меѓу сказна, фантастична приказна и приказна за животните. ...Поимот на фантастична приказна кај Славко Јаневски не може да се дефинира врз основа на елементите што го карактеризираат овој вид проза, на пример по сфаќањето на Колоди, Баум, Кестнер- па дури нити Карло Колоди или Сент-Егзипери... Секој од спомнатите автори има одредена дефиниција на фантастичната приказна, но таа, главно, се сведува на прикажување и реални предели на стварноста во кои авторот секогаш внесува нешто автентично, значи свое. ...Кога е збор за Јаневски, ние го претпоставуваме следново: основната особеност на фантастичната приказна кај Јаневски е изразена во слејувањето на реалното и вообразеното; потем: тоа е приказна со вибрантна лирска тоналност, секогаш симболично и алегориски стилизирана, со порака што не се наметнува ултимативно. Што се однесува за радиусот на тематските насоки тој е мошне просторен: тој радиус бара региони на земниот и космичкиот свет: на тој начин тој прави илустрација на предметите, суштествата, нештата, поимите, астралните тела - и елементарните сили на природата....(Марјановиќ 1972: 46-49).

Самиот Јаневски со приказните во книгата *Марсовци и глувци* (1959) навести едно свое враќање или обрнување кон реалноста во светот на детството и кон оние необични нешта во современоста со кои наголемо се одредува нејзината специфичност и модерност (кучката Лајка од советскиот вселенски брод „Спутник-2”, реактивни авиони, сателити итн.)...Во книгата *Марсовци и глувци* има неколку големи приказни, но пред сите се приказните *Волшебната виолина* и *Страшило*. Тоа се приказни пишувани за мали и големи деца, реалистички и фантастични, лирски и хуморни. Во нив лирскиот штимунг и реалистичкиот, односно фантастичниот детаљ се доведени до онаа волшебна граница на Неможното по која копнеат сите писатели за деца (Друговац 1996: 151-153).

Зборувајќи за животинскиот и растителниот свет како извор на фантастични и чудесни теми, Ново Вуковиќ издвојува две групи на дела во кои се зборува за животинскиот свет, и притоа првата група е онаа која е блиска до басната, а втората група ја сочинуваат сите оние дела за животинскиот свет кои го поместуваат тој свет од категоријата необично, од една страна, и чудесно, од друга страна, кон чистата фантастика. Во сите тие дела позицијата на стварноста е релативно цврста, а се нарушува со изненадувачките особини и постапки на одделни животни...Значи, чудесноста и фантастичноста се постигнува со нагласување на некои исклучителни својства на одделни животни и животински видови,

својства кои далеку ги надминуваат човековите представи и знаења за нив, па затоа нивната ненадејна манифестација има карактер на вистински фантастичен шок” (Вуковиќ 1979: 64-69).

Во расказот *Волшебната виолина* лирски е насликана смртта на Миг Волшебник, штурецот кој бил вистински волшебник кога в раце ја има својата виолина: „*Ќе посвири штурецот, ќе се напише од капка роса и ќе си го продолжи патот: гази сребрени друмови, препливува потоци на маслинки лист, се кажува по пајакова преѓа и на највисок врв. И свири облевајќи се околу себе со радост и песна*”(стр.87). На прекрасната свирка и гостопримливоста која заради неа му ја нуделе сите, му позавидел „*бумбарот Дрпко, арамбашата на сите бумбари од три полиња*”(стр.89), кој исто така, се обидел волшебно да свири, но „*во туѓи раце, волшебната виолина не беше волшебна*”. Се обидува Дрпко да засвири волшебна мелодија сè дури не ги скинал жиците на волшебната виолина, но тоа не го видел Миг Волшебник, зашто „*му пукна малото срце од тага и му се изгаснаа светкавите очи, двете најмали сонца на светот*”(стр.90).

Иреалното (фантастичното) во овој расказ на Славко Јаневски се состои во антропоморфното поетско прикажување на светот на животните. Авторот тргнува од реални вистини, веќе познати на децата, но, навлегувајќи подлабоко во сферите на малите, ситни нешта со големи доблести и вистини. „Јаневски, сходно на својата филозофија на хуманизмот, ги брани Добрината и Убавината, меѓутоа истовремено укажува дека Злото никогаш не спие, дека бумбари од секаков вид можат да го урнат детскиот сон и да ја затемнат нивната жизнерадосна претстава за луѓето и животот” (Друговац 1996?151-153).

Расказот *Битка в шума* започнува со грозоморна сцена - сцената на смртта на младата срна од забите на крвожедните волци. Сè до крајот на расказот речиси опиливо е навестувањето на нешто што наскоро ќе се случи, нешто опасно и решавачко, а тоа го воведува фантастичното.. Или, според зборовите на Александар Спасов: „Превезот на фантастичното многу често ја бранува мирната, спокојна површина и чувствително влијае врз експресијата” (Спасов 1977:372). Најпрвин, таа неизвесност се транспонира низ желбата за одмазда кај последниот елен од планината: „*Кога ги виде под стариот чинар капките крв, еленот ја дигна гордата глава и воинствено крикна; потоа врел од чудно неспокојство, почна да копа со предните нозе по снегот , како да се готви за битка*”(стр.92), по што е предадена решавачката битка меѓу последниот елен волчјата глутница. Оваа слика, кај младите читатели предизвикува уживање во стравот и онаа познато магнетско привлечно треперење, кое човекот го чувствува при средба со нешто мистериозно, нешто што ги надминува неговата сила и разум. „Борбата меѓу доброто и злото, која секогаш е во концепцијата на сказната, во овој расказ Јаневски ја пренесува меѓу светот на животните, сликајќи ја борбата меѓу последниот елен и волкот. Притоа, последниот елен е симболичка транспозиција на добрите својства на животинскиот свет и на природата воопшто, а волкот е неговиот антипод. Симболиката на нивниот судир, од етичко-филозофски план,

може да се прошири и на естетски, бидејќи последниот елен го симболизира убавото, а волкот - грдото” (Вуковиќ 1979: 64).

Мурис Идризовиќ (Идризовиќ 1988:91-92) смета дека „расказите на Славко Јаневски се поблиски до бајката отколку до фантастичната приказна, чиј облик не го развива подлабоко. ...Преку магичен пат оживеаните предмети не добиваат својство во смисла на чудо, туку се приклучуваат кон светот на доброто, а фантастичноста со време прераснува во чудо. Потемелна анализа на расказите би покажала дека во нив има бајковит говор, преплетување на сонот и стварноста, игра на фантазијата, персонификација и антропоморфизам, поимот на фантастичното е врзана содржина која ненадејно шокира со својата неприродност и со она што е надвор од емпиријата на детето. Раскажувачот ја ублажува фантастиката со колоквијален говор, со некаква потреба на раскажувачот за идентификација или исповедање: „А ти, момченце, ако сакаш верувај ми...сепак е вистина”.... Во фантастичната приказна „*Жаба, а за водениот човек и да не зборуваме*”, настаните се случуваат со едно обично дете, крај еден обичен поток и можни се зашто го мешаат сонот и јавето, играта на измисленото и секојдневните prizori од животот на детето....Детето го оживува светот околу себе изнаоѓајќи можности тој да изгледа поинаку, луѓето во него да се однесуваат поинаку но, сепак, според некои свои вистински, реални белези кои детето ги воочува... “ (Мицковиќ 1985:72-73).

Миодраг Друговац ја истакнува главната карактеристика на фантастиката во творештвото на Славко Јаневски: „Она што паѓа в очи и што треба несомнено да се нагласи, самата фантастика, фантастичноста, фантастичниот елемент или сегментот на сказна, кај Јаневски не се доживува како одделно наративно ткиво, одделен раскажувачки слој или одделна прозна структура во тоталитетот на една прозна целина, а имено - фантастичното е расфрлано насекаде, тоа се оние златни обединувачки нишки на делото, тоа е негов нервен систем...Исто така, кај Јаневски самата фантастика не е цел за себе, чиј единствен стремеж се состои во тоа да ја истакне фантастичната содржина на еден од пределите на неговата имагинација и на еден од пасажите на неговата сказна (Друговац 1996:147-148).

Мурис Идризовиќ, зборувајќи за фантастиката на Славко Јаневски, посебно онаа во збирката *Марсовци и глумци* истакнува дека во расказите се случуваат чуда, но не преминуваат во фантастичност, шокантно, демонично, како во расказите на некои детски писатели. Чуда всушност нема, патувањето на спутникот навистина се случило. Тоа, всушност, го предизвикало раскажувачот во својот спутник од конзервна лименка да стави глумци научници. Претворањето на луѓето во ситни суштества, помали дури и од мравките, е елемент на бајката, а не на фантазијата. ...Расказот ги напушта вообичаените знаци и симболи; на пример, глушецот и мачката ги замениле улогите: сега мачката бега од глушецот, или се онесвестува...Во некои раскази елементите на бајковидното и фантастичното ги губат својствата на нестварно и се претвораат во шеговно- сериозна игра... (Идризовиќ 1988: 92-93).

Воја Марјановиќ за збирката *Марсовци и глумци* ќе го каже следново: „Во основата на оваа збирка егзистира двојна книжевна форма. Од една страна тоа е сказна, и во поголема мерка - фантастична

приказна - од друга, што полека се претвора во приказна за животните - или пак, во басна. Тематиката на оваа книга се стреми кон извообразени игри на фантазијата, иако и кон проекцијата на космичките визији на другите планети, како простори до кои достасува човечкиот род... Јаневски во збирката *Марсовци и глупци* направи најинвентивен продор во сферата на детството како илузија на реалното; се забави со психологијата на животинскиот свет и односите во него...

Понатаму, Воја Марјановиќ заклучува: „животинскиот свет во свеста на децата создава поими за првите природни законитости: односот на доброто и злото, љубовта и омразата, помошта и злобата; пријателството и сеопштата солидарност. Животните во прозата на Славко Јаневски демонстрираат целосен арсенал на животни збиднувања; тие се актери на акции и пасивност, а нивното присуство на земјата, во водата, воздухот или било каде - е израз на многуте суштества на планетата кои, сепак, живеат по утврдени дијалектички законитости. ...Јаневски е писател на мирот и протагонист на слога меѓу живите суштества. Тој се заложува да им ги илустрира на децата сите мани и добри својства на животинскиот свет, алегориски и симболично проектирани, преку хипербола и персонификација за да биде што поверодостоен поимот на вистината, без обзир на тоа дали е оптимистички или песимистички изразен. Со тоа, секако, писателот не им припаѓа на идеализаторите на светот; тој не е автор на фантастична приказна што порачува утопија за живот”....Значи, Славко Јаневски во целокупната проза за деца напишана до денеска секогаш како основа на своето раскажување ја зема фантастичната тематика: нејзините видови ги користи различно. Понекогаш тоа беа сказни, понекогаш фантастични приказни, а понекогаш фантастични приказни што се приближуваат кон приказните за животни. ...Во сите прозни збирки Јаневски ја трансформира фантастичната материја преку ликови што од збирка во збирка стануваат сè понови, поразновидни, поегзотични (Марјановиќ 1972:60-61).

Истиот автор, вака ја сфаќа „реалноста” на светот на животните за децата: „Приказните за животни секогаш се атрактивни за децата... Приказните во кои животните се носители и учесници на настаните децата ги примаат со оној интерес што кај нив секогаш го побудува говорот на измисленото ситуиран во една реална и можна опстановка, животните се во детскиот свет присутни на еден посебен начин, децата им ги даваат оние особини кои до нив доаѓаат од приказните, но тоа е свет кој детето не го прима како измислен, зашто во тие приказни настаните се случуваат во рамките на сосема реални односи, на односи кои детето ги разбира и може да ги следи” (Мицковиќ 1985: 73).

ЛИТЕРАТУРА

Марјановиќ, Воја. *Во просторот на свежината*, Скопје, Наша книга, 1972.

Мицковиќ, Натка. *Литературата за деца и нејзините воспитни можности*, Скопје, Самоуправна практика, 1988.

Друговац, Миодраг. *Македонската книжевност за деца и младина*, Скопје, Детска радост, 1996.

Вуковиќ, Ново. *Иза граница могућег*, Београд, Научна књига, 1979.

Спасов, Александар. *Истражувања и коментари*, Скопје, Култура, 1977.

Идризовиќ, Мурис. *Македонската литература за деца*, Скопје, Наша книга 1988.

Мицковиќ, Натка. *Детето и литературата за деца*, Скопје, Македонска книга, 1985.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

37.01(048.3)

796(048.3)

МЕЂУНАРОДНА интердисциплинарна стручно-
научна конференција
Васпитно-образовни и спортски хоризонти (6 ; 2013
; Суботица)

Зборник радова / 6. међународна
интердисциплинарна стручно-научна конференција
"Васпитно-образовни и спортски хоризонти",
Суботица, 10. и 11. мај 2013, год. = Collected papers
/ 6th International Interdisciplinary Professional
Scientific Conference "New horizons in education,
cultire and sports", Subotica, 10-11 May, 2013 ;
[уредник, editor Веселин Бунчић]. - Суботица :
Висока школа струковних студија за образовање
васпитача и тренера, 2014 (Суботица : Висионс). -
409 стр. : илустр. 25 cm

Тираж 200.

ISBN 978-86-87893-21-4

а) образовање - Радови б) Физичко васпитање -
Радови с) Спорт - Радови
COBISS.SR-ID 283235591

